

laika ism villanella

STUCK

familievoorstelling voor iedereen vanaf 6 jaar

Beste leerkracht,

Binnenkort komt u met uw leerlingen kijken naar de voorstelling *STUCK*, naar een concept van Rutger Remkes en Judith de Joode. Zij spelen ook mee in de voorstelling. Om de leerlingen voor te bereiden op dit theaterbezoek, stelde Laika deze bundel samen.

De opbouw hebben we kort en helder gehouden.

Eerst is er een **inleidende tekst** die u als leerkracht meer inzicht geeft in de wereld van de voorstelling. Daarna vindt u een aantal **doe-opdrachten voor leerlingen** waaruit u naar hartelust kan kiezen ter voorbereiding maar ook ter verwerking. De informatie in deze map dient enkel als hulpmiddel. Het is een inspiratiebron.

Een goed voorbereid publiek is een aandachtig, nieuwsgierig en betrokken publiek. Dit is een eerste voorwaarde om het bijwonen van een voorstelling tot een inspirerende, verrijkende ervaring te maken.

Mocht u nog vragen hebben, dan kan u mailen naar info@laika.be. We horen graag de reacties van de leerlingen op de voorstelling; deze kunnen naar hetzelfde adres worden gemaild of op onze site of facebookpagina gezet worden.

Hartelijke groet,
Laika

www.laika.be
www.facebook.com/Laika.theater.der.zinnen
www.instagram.com/laika.theater.der.zinnen
www.youtube.com/LaikaTheatreCompany

STUCK

Laika i.s.m. Villanella

familievoorstelling voor iedereen vanaf 6 jaar

Judith de Joode en Rutger Remkes, de makers van het internationaal succesrijke NIPT (2013), gaan opnieuw met elkaar aan de slag voor een woordeloze voorstelling. In het tragikomische STUCK kijk je dwars door de muren van een flatgebouw. Je kan de bewoners stiekem begluren en ziet hoe ze leven. Geluiden van rinkelend vaatwerk vermengen zich met pruttelende koffiemachines, hongerige huisdieren, lekkende kranen en schurende scharnieren... Samen vormen ze een symfonie. Of is het een kakofonie?

CONCEPT Rutger Remkes en Judith de Joode

VAN EN MET Rutger Remkes, Judith de Joode, Vanja Rukavina/Stefan Jakiela, Lois Brochez

EINDREGIE Suze Milius

GELUIDSONTWERP Adriaan Van de Velde

DRAMATURGIE Mieke Versyp

SCENOGRAFIE Stefan Jakiela

REALISATIE DECOR Jef De Cremer

KOSTUUMS Johanna Trudzinski

UITVOERING KOSTUUMS Liane Scharff

TECHNIEK Rik Van Gysegem, Thomas Stevens, Marlies Jacques

PRODUCTIE Pieter Smet

Over de voorstelling

STUCK is een woordeloze voorstelling naar een concept van Rutger Remkes en Judith de Joode. Het startpunt is een flatgebouw waar veel verschillende mensen wonen die letterlijk en figuurlijk naast elkaar leven en, hoewel ze elkaars burens zijn en elkaar regelmatig kruisen, geen diepgaand contact hebben. Daar komt nog bij dat de leefruimtes te klein en de plafonds te laag zijn. Alle dagdagelijkse handelingen zijn daardoor een pak lastiger. Iedereen zit in deze voorstelling onvermijdelijk een beetje *geknel*d (*stuck* in het Engels), met gebogen rug en afgewende gezichten.

Het publiek kan in het gebouw binnenkijken omdat de voorgevel weg is zoals bij een poppenhuis. In elk van de twee kamers op scène leeft telkens één personage. Zij werden gebaseerd op de vele ‘terrasmomenten’ die de theatermakers hadden toen ze de voorstelling bedachten. Op deze momenten keken ze stiekem vanop een terras naar de passerende mensen en verzonnen ze bij ieder van hen een verhaal. Zeker bij mensen waar een vreemd kantje aan zit, “zoals de glittersoekjes van een hele oude oma” vertelt Judith de Joode. De makers waren benieuwd hoe die mensen thuis zouden zijn, wat ze eten, hoe ze slapen, hoe ze rondscharrelen in hun huis en hun tijd nuttig invullen. Dit is exact wat je dankzij het decor van elk personage te weten komt. Je ziet hen in hun meest intieme en persoonlijke momenten die niemand anders ooit zou zien.

De plek waar alle personages elkaar wel móeten tegenkomen is de gedeelde ruimte van de inkomhal. Wanneer personages zich het liefst zo snel mogelijk naar hun voordeur haasten, laat de lift natuurlijk wat langer op zich wachten dan normaal. Samenleven voelt soms aan alsof je *geknel*d zit tussen alle anderen. Maar hoe maak je van die situatie toch nog het beste? *STUCK* laat je zien hoe de personages hun eigen typische manieren hebben gevonden om dit aan te pakken. Het is volgens de makers een dwarsdoorsnede van een mini-samenleving, met mensen die op het eerste zicht allemaal heel erg verschillen. Maar wie echt in het binnenste weet te kijken, ziet dat ze vaak veel sterker op elkaar lijken dan we denken.

Volgens Rutger Remkes is het flatgebouw zelf ook een belangrijk personage. Wie goed luistert merkt het meteen. Er is het tikken van een klok in een kamer. Het zoemen van een liftdeuren die open en dicht gaan. Flarden muziek. Het gekraak in de vloeren en achter de muren, het ronken van de verwarmingsbuizen, het geruis van water dat uit een kraan loopt. Het flatgebouw zelf lijkt wel te leven en valt nooit stil.

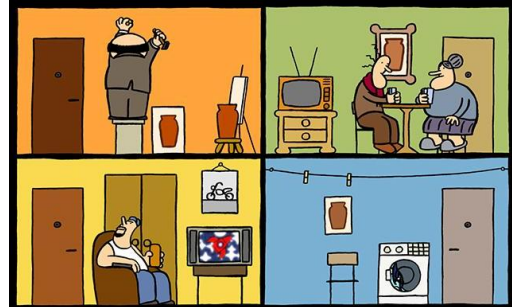
Op scène vertolken vier acteurs samen meerdere personages, mede dankzij de behendige kostuumwissels achter de schermen. Er wordt tijdens de voorstelling bijna niet gesproken. Alles wordt met uitgewisselde blikken en handelingen verteld. Iedereen heeft volgens Rutger en Judith het vermogen en de vrijheid om zelf verhalen te construeren op basis van wat je ziet. Er is dus geen klassiek verhaal met een begin, midden en einde, maar eerder een aaneenschakeling van korte scènes die uit het leven gegrepen zijn. *STUCK* is een beeldende en fysieke voorstelling die aan de hand van een universele taal een universeel verhaal vertelt.

Tips ter voorbereiding of verwerking

Kijkopdracht: Het leven zoals het is in een flatgebouw

De animatiefilm *Flat Life* van Jonas Geirnaert is een ideale eerste ontmoeting met de inhoud van de voorstelling. Hij won hiermee de prijs voor beste kortfilm op het filmfestival van Cannes.

De manier waarop de bewoners in kamers boven elkaar leven doet ook sterk denken aan het decor van *STUCK* dat door Stefan Jakiela werd bedacht en door Jef De Cremer in elkaar werd gezet.

Na het bekijken van *Flat Life* kan je volgende vragen stellen:

Herkennen de leerlingen situaties die ze zelf ook al hebben meegemaakt? Welke details zijn hen opgevallen? Wat vertelt dat over deze mensen? Wat zou het leven van deze mensen beter kunnen maken?

[Link naar de video (ongeveer 10min) : https://www.youtube.com/watch?v=0_t6F_BHPKg]

Praatopdracht: Samen leven of samenleven?

Tijdens een klasgesprek kunnen de belangrijke thema's en vragen van de voorstelling *STUCK* bespreekbaar gemaakt worden. De volgende vragenlijst dient als aanleiding om zo'n gesprek op gang te brengen. Misschien komen jullie (na de voorstelling) nog tot eigen vragen?

- Welke burens ken je en welke niet? Hoe komt dat?
- Heb je wel eens last van je burens?
- Heb je wel eens hulp gehad van je burens?
- Waarom zegt men wel eens "beter een goede buur dan een verre vriend"?
- Vertrouw jij altijd op je eerste indruk als je iemand leert kennen?
- Ben jij thuis hetzelfde als op school? Of onder vrienden?
- Ben je alleen op je kamer anders dan in de ruimtes die je met je familie deelt?
- Ben jij graag in de buurt van veel mensen? Of word je liefst alleen gelaten?
- Hoe ben je als je alleen bent? Kan je dan echt jezelf zijn?
- Wanneer heb je genoeg ruimte voor jezelf?
- Waar kom jij tot rust? Binnen of buiten?
- Wat heb jij het liefst rond je als je maar één ding mag kiezen? Waar kan je niet zonder?
- Wat maakt jou tot jou?

Toneelopdracht: In de lift

Teken een vierkant op de grond (met krijt buiten/met papierplakband binnen) dat als omtrek van de lift kan dienen. Maak het net groot genoeg voor drie leerlingen. In deze drama-opdracht zullen de leerlingen de hele tijd doorschuiven.

De opdracht start met leerling 1 en leerling 2 die al in de lift staan. Ze kennen elkaar niet en voelen zich misschien wat ongemakkelijk in de te kleine lift (of misschien helemaal niet). Maak vooraf even tijd om na te denken als welk personage je in de lift stapt. Dat kan iemand zijn die dicht bij jezelf ligt, maar net zo goed iemand die je verzingt.

Dan komt leerling 3 op en drukt op de knop om de lift te roepen. Als leerling 1 de krappe aanwezigheid van leerling 2 in de lift niet langer aankan, roept de spelleider "TING!".

Dit is het teken dat de lift op de juiste verdieping is toegekomen. De deuren gaan open. Leerling 1 verlaat de lift en leerling 3 stapt in. De hele scène herhaalt zich nu met leerling 2 en leerling 3. Tot het moment dat leerling 4 opdaagt. En de spelleider opnieuw "TING!" roept. De stelregel is dat de leerling die al het langst in de lift stond telkens de lift verlaat zodat de rollen kunnen doorschuiven.

De opdracht gaat erom dat het soms heel onwennig kan zijn om in de lift te staan met anderen die je niet kent. Wat zijn de kleine dingen die daarvoor zorgen? Wat irriteert je? Of misschien ben jij wel degene die irritatie bij de ander veroorzaakt. Hoe dood je de tijd in de lift?

Het is niet de bedoeling dat de leerlingen in deze scène heel veel gaan babbelen. Dat gebeurt in het echte leven namelijk ook niet als twee vreemden in de lift staan. Tenzij er een heel goede reden is om ze te doorbreken, is stilte in deze opdracht de uitdaging. Als de leerlingen dit moeilijk vinden kan het helpen om heerlijk foute liftmuziek of muzak op te zetten. (bijvoorbeeld: <https://www.youtube.com/watch?v=A84-wCLLVjQ>)

Vermijd dat de scènes te snel doorschuiven en bouw de tijd die de duo's in de lift staan stap per stap op. Je begint als spelleider bijvoorbeeld met 10 seconden per korte scène, daarna 20, 40 en zelfs 60. Verleng de tijd en geniet ervan hoe onwennig het tussen de twee personages kan worden. Nog een laatste tip: een verkleedkoffer komt ook altijd van pas om de leerlingen zich als verschillende personages te laten uitleven.

Tekenopdracht - Wonen in één kamer

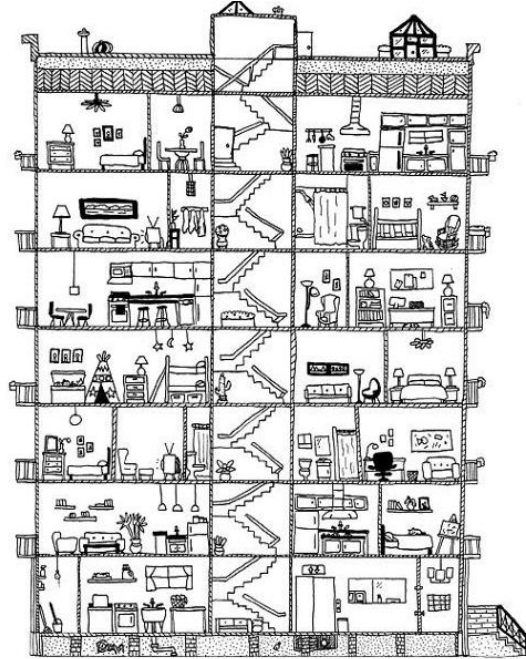
Voor deze opdracht heb je nodig:

- Tekenmateriaal
- Een kopie van de A4-sjabloon in de bijlage

In de bijlage zit een A4-sjabloon van twee lege kamers. Laat de leerlingen zich voorstellen dat ze één kamer krijgen waarin ze vanaf nu moeten gaan wonen en die ze helemaal zelf mogen vormgeven. Hoe zou deze eruit zien? Laat de leerlingen deze kamer tekenen in de bovenste lege kamer.

De tweede lege kamer mogen de leerlingen vormgeven voor iemand die ze kennen. Hoe zou deze kamer er best uitzien als je mama die mocht vormgeven? Of kies je voor je oma, nonkel, buurman uit de straat, de juf, ... Wat mag er in hun kamer zeker niet ontbreken?

De bedoeling is dat de leerlingen al tekenend nadenken over hun eigen noden en die van anderen. Wat voor de ene persoon heel belangrijk is, is dat voor de andere misschien helemaal niet.

Vervolg Tekenopdracht - Allemaal samenwonen?

Voor deze opdracht heb je nodig:

- De tekeningen van de vorige opdracht
- Schaar
- Een kopie van de A3-sjabloon uit de bijlage
- Lijm

Laat de leerlingen de kamers die ze in de vorige opdracht tekenden uitknippen. Verspreid de A3-sjablonen door de klas. Dit is telkens de inkomhal en wordt het fundament van de verschillende flatgebouwen die jullie gaan samenstellen.

Met uitgeknipte kamers wandelen de leerlingen nu rond en mogen ze elke kamer op een ander sjabloon lijmen. Welke mensen worden er daardoor burens van elkaar? Zouden ze het met elkaar kunnen vinden? Waarom wel of waarom niet? Houden jullie daar in de samenstelling rekening mee?

De bedoeling is dat leerlingen via deze opdracht onderzoeken hoe dialoog een goede manier van samenleven ten goede komt. Een echte samenleving is geen droombeeld van één iemand maar een samenraapsel van verschillende individuen die een compromis gevonden hebben.

Klankopdracht: het flatgebouw als orkest

Denk samen na over de verschillende geluiden die je in een flatgebouw kan horen. Gebruik bijvoorbeeld de flatgebouwen uit de vorige opdracht of de animatiefilm van Jonas Geirnaert als

Laika ISTUCK lesmap

inspiratie. Wie of wat brengt er op zo'n plek allemaal geluid voort? Je zou hen kunnen bekijken als de instrumenten van een orkest, genaamd "het flatgebouw".

Verdeel de "instrumenten" over de leerlingen. De een is bijvoorbeeld "de hond van de buurman", terwijl iemand anders "de huilende baby van de onderburen" is, nog iemand anders is "de lekkende kraan in de keuken". Zet alle leerlingen in een overzichtelijke kooropstelling. Je kan nu als dirigent voor elk instrument aangeven wanneer ze geluid moeten maken en wanneer niet. Hoe strak volgen de instrumenten het hand van de dirigent? Laat de leerlingen hun stemvolume variëren door de beweging als dirigent heel uitbundig en groot te maken of net heel klein. Kan je het dirigeren aan één van de leerlingen overlaten?

Laat de leerlingen onderzoeken hoe klanknabootsend ze willen werken. Zegt de hond "woef" of blaft hij echt? Zegt de kraan "drup" of kan iemand het echte geluid met geplofte lippen imiteren?

De bedoeling is dat de leerlingen begrijpen hoe geluiden een plek typeren en tot leven brengen. Ook niet-levende elementen kunnen dan plots op personages gaan lijken. Denk maar aan de wasmachine of televisies in de animatiefilm van Jonas Geirnaert.

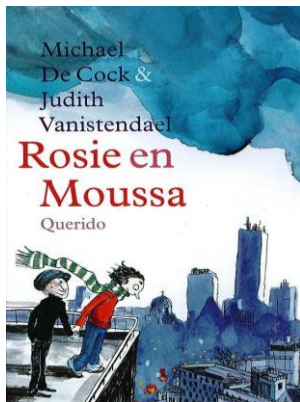

Boekentips voor STUCK

Richard McGuire - Hier (10+)

In dit bijzondere prentenboek van Richard McGuire wordt het verhaal verteld van één en dezelfde kamer. Hij onderzoekt hoe deze plek door de jaren heen veranderd is. Door middel van kaders gaat hij over de grenzen van tijd heen en laat hij zien hoe in het midden van de woonkamer 10.000 jaar eerder een wolharige bizon sliep. Een prikkelend boek voor wie nadenkt over tijd, ruimte en de manier waarop we die benutten.

Michael De Cock & Judith Vanistendael - Rosie en Moussa (6+)

Een kinderstadsroman van Michael De Cock, prachtig geïllustreerd door Vanistendael. Het verhaal gaat over Rosie, die met haar moeder in een groot flatgebouw gaat wonen aan de andere kant van de stad. Het flatgebouw waar Rosie woont, is volgepropt met mensen. Soms zijn ze wat verzuurd, soms een beetje excentriek, zoals het een volle grootstad past. In de kamer precies boven die van Rosie woont Moussa, een jongen van haar leeftijd. Rosie en Moussa gaan op een dag stiekem naar het dak van het flatgebouw en raken er opgesloten. Een prachtig boek dat op luchtige toon heel actueel en maatschappelijk relevant is. In 2018 verscheen er ook een gelijknamige film, geregisseerd door Dorothée Van Den Berghe.

Doro Göbel en Peter Knorr - Een huis vol (6+)

In dit zoekboek komen verschillende families aan bod bij wie je binnen kan kijken. Elke dubbele pagina geeft een inkijkje bij een ander huis. De tekeningen lopen door van de ene dubbele pagina naar de volgende, waarbij links het huis van de vorige pagina nog net te zien is, en rechts al weer het huis van de volgende verschijnt. Zo vormt het boek een rondje door de buurt om na één dag weer bij het eerste huis terecht te komen. Het boek bevat eigenlijk niet één duidelijk verhaal maar tientallen kleinere verhalen die je kan ontdekken. Een boek dat kinderen leert om kleine details samen te puzzelen tot een eigen verhaal.

Annie M.G. Schindt - Pluk van de Petteflet (6+)

Pluk woont als klein jongetje op de bovenste verdieping van een appartementsgebouw. Hij heeft lang moeten zoeken naar een plek waar hij welkom is. Hij reed door de hele stad en vroeg aan de mensen: 'Weet u niet een huis voor me?' Dan dachten de mensen even na en zeiden: 'Nee.' Want alle huizen waren vol. Een leesboek voor jonge kinderen voor wie de grens tussen fictie en realiteit niet altijd even duidelijk is. Ideaal om uit voor te lezen.

